
Základy lékařské terminologie

Úvod, Výslovnost, Lekce 1

Proč latina?

Latina a řečtina v lékařské terminologii

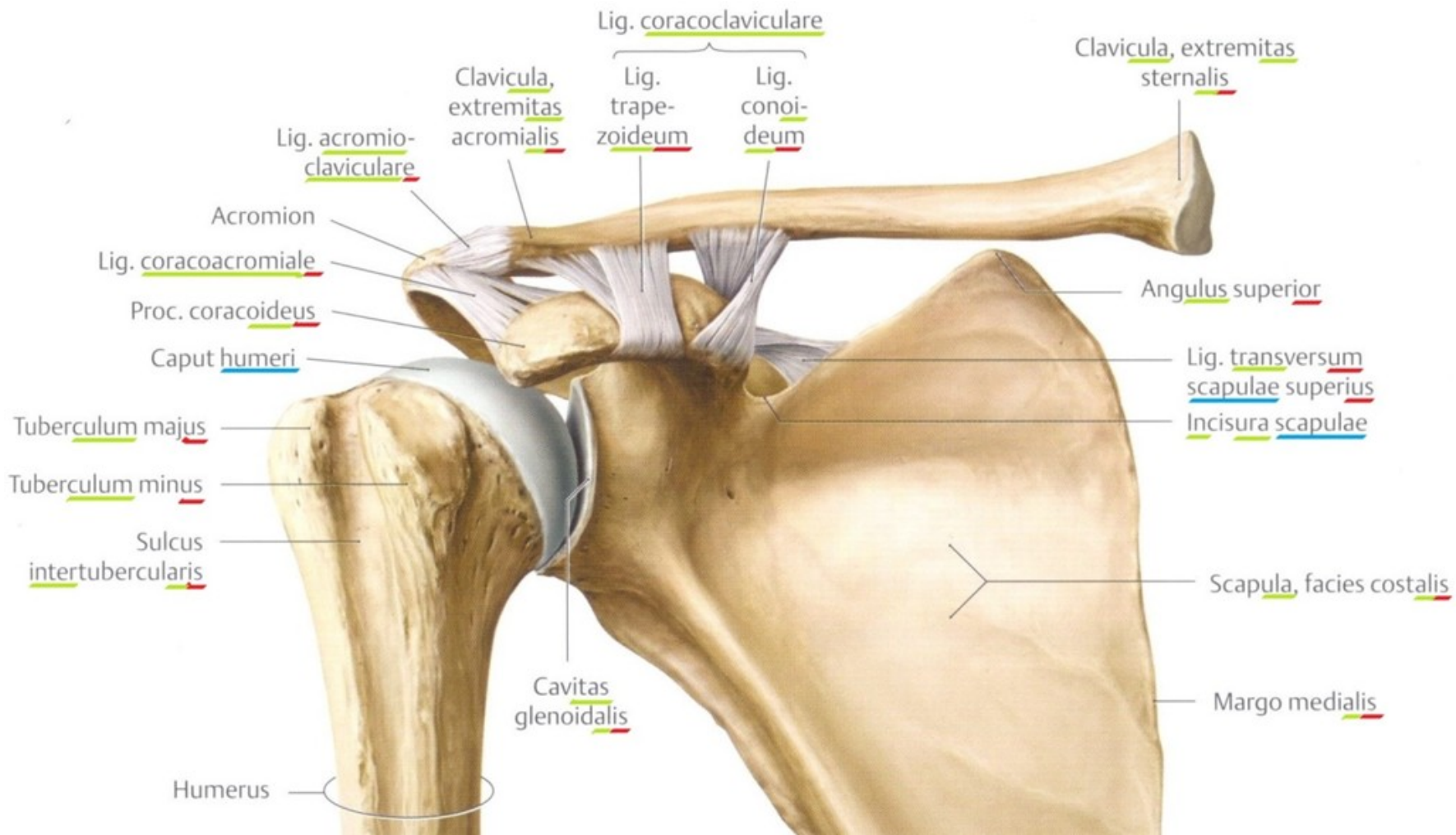
Anatomie: popis těla

Klinická terminologie: popis nemocí, úrazů, operací

→ lékařské zprávy, pitevní zprávy

Farmakologie, receptura: léky, léčiva

→ recept

Rehabilitační oddělení
B Rehabilitace odd 186A (B-RHO-A)
Fyzioterapie 625 00 Brno
IČP: 72100054

RHO-1A
Fakultní nemocnice Brno
rehabilitační oddělení
Vězeňská 20, 625 00 Brno

Č. chor.

Zákl. dg: M160 Coxarthrosis l. sin.
Dg. souhrn:
St.p. implantationem endoprotheseos totalis coxae l.sin. propter
coxarthrosim 13.10.2010 Z 96 6
Coxarthrtosis l.dx. I st. M 16 0
Morbus hypertonicus in anamnesi h.t.comp. I 10

Léčebný a diagnostický plán:

LTV - 2 x denně - cvičební jednotka pro pac. po TEP kyčle, kondi
cvičení dle tolerance pac., dechová a cévní gymnastika, nácvik ch
po rovině a po schodech o 2 PB bez zatěžování operované LDK s její
příkládáním.
Goniometrie kyčle 1x týdně. MT na jizvu - po vytažení
stehů denně - od 1.11.2010
Nácvik samostatnosti a soběstačnosti.
PIR - protažení flexorů kyčlí i kolenních kloubů, resp.
protážení zkrácených svalových skupin a posílení oslabených
svalových skupin.
Poučení pacienta o péči o jizvu, instruktáž pacienta.

20.10.2010

I.a/ Otok mozku, podchlazení
c/ Podchlazení organismu

E 901, 991

I.

CONGELATIO.

Alcoholaemia :

Alcoholuria :

Livores mortis lucide rubri.

II.

Oedema cerebri grave, conus occipitalis et temporalis. Ecchymoses aliquot subpleurales. Venostasis acuta pulmonum. Haemorrhagiae dispersae pulmonum. Sanguis ventriculorum cordis liquidus.

Venostasis acuta organorum abdominalium.

III.

Oedema cerebri. Congelatio.

IV.

Atherosclerosis aortae I. gradus et arteriarum periphericarum minoris gradus. Bronchitis catarrhalis chronica. Emphysema chronicum vesicularum pulmonum. Hypertrophia trabecularis concentrica ventriculi dextri cordis /cor pulmonale/. Haematoma subcutaneum faciei, extremitatum inferiorum et superiorum. Excoriationes superficiales cutis dorsi manus usque.

Kód pojišťovny 211	RECEPT	poř. č.
Údaje platné pro celý recept (výpis, pohotovost, repetaturn s počtem opakování, nutná a neodkladná péče, atd.)		
Příjmení a jméno		
Číslo pojistěnce		f.
Bydliště (adresa) Velkopavlovická 4 62800 Brno		
Popl.	Diagnóza*	Sk.
		Kód
		Započ. dopl.
		Úhrada
<i>Rp.</i>	FRAMYKOIN DRM UNG 1x10GM Exp.orig.No I(unam) D.S.: 2x denně na postižená místa	
Popl.	Diagnóza*	Sk.
		Kód
		Započ. dopl.
		Úhrada
<i>Rp.</i>	TRAMADOL SANDOZ RETARD 200 POR TBL PRC 30x200MG Exp.orig.No II(duas) D.S.: 1-0-1	
Dne:	19.11.2012	
Razítko poskytovatele, jmenovka, podpis a telefon lékaře	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> 72 032 158 <small>47</small> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block; margin-left: 10px;"> 8ZZ H BRNO, p.o. Zahradníková 210 700 - ved. lékař urologie tel.: 541 552 340 </div>	
Připravil:	Vydal:	

* Vypítuje se povinně v případě zvýšené úhrady.

Latinská výslovnost

Samohlásky a dvojhlásky

SAMOHLÁSKY

krátké: **a, e, i, o, u, y**

dlouhé: **ā, ē, ī, ō, ū**

DVOJHLÁSKY

ae, oe – [é] – vertebra**e**,
oesophagus

pozor:

oē (na konci slova) – [oé] –
dyspno**oē**

Souhlásky

c + [é] (ae, oe, e), i, y = **c**

→ caecum, cervīx, cystis

c + a, o, u, konec slova = **k**

→ caput, costa, crānium, lāc

s mezi samohláskami = **z**

→ nāsus

s po l, r, n = **z**

→ pulsus, morsus, mēnsis

s mezi samohláskou a m =
z

→ plasma

s a **ss** v ostatním
případech = **s**

Skupiny hlásek

i, y + samohláska = ij

→ artēria, thērapia

di, ti, ni = dy, ty, ny

→ digitus, tībia, minimus

ti + samohláska = ci

→ articulātiō

s, x + **ti** + samohláska = ty

→ ōstium

qu, gu + samohláska = kv,
gv

→ oblīquus, lingua

ex + samohláska = egz

→ exitus

ph = f

→ raphē

rh, th = r, t

→ rhīnītis. thōrāx

Jak mluvíme o latině

Základní gramatické pojmy

SLOVNÍ DRUHY

substantiva: podstatná jména

adjektiva: přídavná jména

adverbia: příslovce

prepozice: předložky

ROD

maskulinum (m.): mužský rod

femininum (f.): ženský rod

neutrum (n.): střední rod

ČÍSLO

singulár (sg.): jednotné číslo

plurál (pl.): množné číslo

Úvod do skloňování

PÁD

nominativ (nom.) ~ 1. pád

genitiv (gen.) ~ 2. pád

předložkové
pády

akuzativ (akuz.) ~ 4. pád

ablativ (abl.) ~ 6. pád

DEKLINACE (typ skloňování)

1. deklinace: **-ae**
2. deklinace: **-ī**
3. deklinace: **-is**
4. deklinace: **-ūs**
5. deklinace: **-ēī**

SLOVNÍKOVÉ HESLO

nominativ, koncovka **gen. sg.**,
rod

artēria, ae, f.

—

Slovníkové heslo se vždy učíme celé! Každá část nám poskytuje důležitou informaci:

1. část: základní tvar
2. část: deklinace, kmen
3. část: shoda s adjektivy

nom. sg.	gen. sg.	deklinace
mamma	mamm- ae	1.
gramma	grammat- is	3.
nervus	nerv- ī	2.
vulnus	vulner- is	3.
status	stat- ūs	4.

I. deklinace (A-KMENY)

Latinská substantiva

vzor: **vēna, ae, f.**

nom. sg.: **-a**; gen. sg.: **-ae**

rod: feminina, zřídka maskulinum

	sg.	pl.
nom.	vēn- a	vēn- ae
gen.	vēn- ae	vēn- ārum

Řecká substantiva

vzor: **raphē, ēs, f.**

nominativ: **-ē**; genitiv: **-ēs**

rod: femininum

vzor: **diabētēs, ae, m.**

nominativ: **-ēs**; genitiv: **-ae**

rod: maskulinum

	sg.	pl.
nom.	raph- ē diabēt- ēs	raph- ae diabēt- ae
gen.	raph- ēs diabēt- ae	raph- ārum diabēt- ārum

—

Adjektiva

Adjektiva I. a II. deklinace se skloňují jako I. a II. deklinace substantiv.

slovníkový tvar (m., f., n.):

- medius, a, um
- dexter, tra, trum

příklad:

tuba uterina, gen. tubae uterinae

prīmus, a, um	první
secundus, a, um	druhý, á, é
tertius, a, um	třetí
quartus, a, um	čtvrtý, á, é
quintus, a, um	pátý, á, é
sextus, a, um	šestý, á, é
septimus, a, um	sedmý, á, é
octavus, a, um	osmý, á, é
nonus, a, um	devátý, á, é
decimus, a, um	desátý, á, é
undecimus, a, um	jedenáctý, á, é
duodecimus, a, um	dvanáctý, á, é

Shodný a neshodný přívlastek

Pozice adjektiva a přívlastky

Adjektiva jsou téměř vždy za substantivem (v tzv. postpozici).

Shodný přívlastek = je ve stejném pádě, čísle a rodě jako jeho substantivum

vertebra **thoracica** – **hrudní** obratel

Neshodný přívlastek = kombinace dvou substantiv, z nichž druhé je v genitivu

incisura **mandibulae** – zářez **dolní čelisti**

—

neshodný přívlastek shodný přívlastek shodný přívlastek

fractura vertebrae thoracicae complicata

komplikovaná zlomenina hrudního obratle

shodný přívlastek shodný přívlastek neshodný přívlastek